

"İnsan hafızasının eksikliği unutkanlıştır"

Hafıza-i beşer nisyan ile malüldür

Elk. Müh.Cengiz Göлтаş
TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi
cengiz.goltas@emo.org.tr

Bu çalışma döneminde Odamızda olağan çalışmaları sekteye uğratacak bir biçimde "hararetli" bir tartışma yürütüldü. Son genel kurulumuzda alınan iki önemli kararın uygulanmaması yönelik girişimler, olağanüstü genel kurul ve Oda yönetimine kayyum atanmasının talep edildiği davaların açılması noktasına kadar vardırdı. Bu girişimlerin odağında EMO 45. Olağan Genel Kurulu'nda A Tipi Muayene Kurulu (ATMK) ve Personel Belgelendirme Kurulu (PBK) kurulmasına ilişkin EMO 45. Dönem Yönetim Kurulu'na verilen görev yer almaktadır.

Konuya ilişkin üç farklı eğilime sahip grupların olduğu görülüyor. Kararları reddeden ve hayata geçmemesi için her yolu deneyenlerin yanında bir de konuyu Oda içindeki konumlarıyla ilişkilendirenler oldu. Daha açık ifadeyle kararların içeriğiyle ilgilenmeyip meseleyi grupsal menfaatleri içinde yorumlayanlar da var. Bu üçüncü gruba söylenecek fazla bir şey yok, onları her iki kesim açısından ikna etmenin tek aracı talep ettikleri konumları kabul etmektir. Öncelikle kararları örgütsel faaliyetin

sürdürülmesi ve sonuçları açısından değerlendirenlerin öne sürdüğü görüşlerin anlaşılması daha sağlıklı bir değerlendirme yapabilmemizi sağlayacaktır.

Yazının başlığından da anlaşılacağı üzere biraz hafızalarımızı tazelemeye ihtiyaç var. Bu kararlar örgütümüzde ilk kez tartışılmıyor. Kararlara bir gecede düşünülüp ertesi gün uygulamaya geçirilen bir yönetim tavrı varmış gibi yaklaşmak, örgüt hafızasını bilmemek anlamına gelir. Odamız meslek örgütü olmanın yanında mühendislerin yaşam boyunca kendilerini geliştirebilecekleri yetkin eğitim ve öğretim kurumu olma özelliğini de taşıyor. Hiç kuşku yok ki, bu yetkinlik bilimsel akla, özgür düşünceye, toplumsal yaşama analitik düzeyde bakma becerisiyle ilgili. Odamız öğrenmek ve sözünü söylemek isteyenlere dünyanın en demokratik derslikleri kurulmuştur. Bu okulun yıllar içerisinde ortak bir çabayla oluşturulmuş bir de hafızası var. Basılı yayınlarımızın yanı sıra elektronik ortamda da geleceğe ışık tutan bir arşivimiz var.

Çok fazla geriye gitmeden Odamızın arşivinde tartışılan konula-

ra ilişkin neler yer aldığına bakalım. 1996-1998 yılları arasını kapsayan 35. Dönem Çalışma Raporu'nda şu ifadelerle yer veriliyor:

"Serbest çalışan üyelerimizin asgari ücret ve mesleki denetim uygulamaları konularında karşılaştığı sorunları çözmeye yönelik olarak etkin çalışmalar yapılacaktır. SMM belgelerinin verilmesinde diploma, uzmanlık belgesi, kurs/seminer katılım belgesi, iş bitirme belgesi, iş denetim belgesi ve uzmanlık sınıfına dayalı bir sınıflandırmaya gidilecektir. Bu konudaki uygulamalara yardımcı olacak SMM Daimi Komisyonu daha aktif hale getirilecektir"

Nitekim bu çalışma raporu ekseninde örgüt tarihinde ilk kez 1997 yılında SMM belgeleri çeşitlendirilerek, Elektrik, Elektronik, Asansör başlıklarında SMM belgeleri verildi. Aynı raporda "Meslek İçi Eğitim Çalışmaları" başlığı altında ise şu ifadelerle yer veriliyor:

"Üyelerimizi gelişen teknolojinin sunduğu yenilik ve olanaklardan haberdar etmek için gerekli eğitim ve tanıtım çalışmalarında bulunulacaktır. Ülkemizdeki eğitim koşullarının ortaya çıkardığı eğitimdeki farklılık ve eksikliklerin giderilmesi amacı ile meslektaşlarımızın çağdaş bilgilere sahip teknik elemanlar olma olanağını sağlayacak Meslek İçi Eğitim Merkezlerinin tüm birimlerimizde kurulmasına çalışılacaktır."

Nitekim 2003'de MİSEM kurulmuş, yönetmeliği de Genel Kurul'da kabul edilmiştir. Aynı dönemde TMMOB'da ise Mühendislik Mimarlık Kurultayı başlığı altında "Örgüt misyonu- örgüt birimlerinin hizmet üretimi-mesleki yeterlilik, mesleki yetkinlik, mesleki eğitim-mesleki davranış ilkeleri ve mesleki denetim" konuları tartışılarak, önemli kararlar alınmıştır. TMMOB ve Odaların çalışma anlayışlarının temel çizgileri bu kararlarla netleştirilmiştir. O yıllarda bu kararların ne anlama geldiğini tartışmak üzere EMO Ankara Şubesi tarafından "Mühendislik Eğitimi ve Akreditasyon" ve "Avrupa Birliği Süreci ve Mühendislik-Mimarlık" başlıkları altında paneller düzenlenmiş ve bu paneller kitap haline getirilmiştir. 15 Aralık 2004 tarihinde gerçekleştirilen "Avrupa Birliği Süreci ve Mühendislik-Mimarlık" panelinde Odamızı temsil eden Yönetim Kurulu eski Başkanımız aynen şu cümleleri kurmuş:

"...TMMOB'deki iç tartışmalara baktığımızda, son Genel Kuruldaki kamplaşmada da şöyle bir şey vardı. Teknik anlamda yeterliliğe taraftar olanlar Avrupa Birliği taraftarı, karşı olanlar da Avrupa Birliği karşıtı devrimci ve sosyalistleri temsil ediyor. Böylesi bir ayrımın çok doğru bir ayrım olmadığını, aksine, kendi haklarımızı koruma doğrultusunda bir çaba içerisine girmemizin gerektiğini ve mesleki anlamda da kriterleri koyan tarafın TMMOB olması ve bizim haklarımızı koruma konusundaki çabanın da odak noktasında TMMOB'nin olmasının iyi bir şey olduğunu, buna karşı direnmekle de örtülü bir şekilde Avrupa Birliğinin dayatmaları karşısında ister istemez farklı odakların bu işleri yapmalarının önünün de açılacağını kabul etmek gerekiyor..."

...Biz, kendi ülkemiz açısından, kendi mühendislerimizin hukukunu

koruma ve AB'nin ya da başka bir küresel gücün bu alandaki yaptırımlarına karşı da kendi hukukumuzu korumayı esas alan, haklarımızı geliştirmeyi esas alan bir tutumu sergiliyoruz...

...Bugün baktığımızda, küresel kapitalizm, AB içerisinde olmayan Avrupa ülkelerine de şu veya bu şekilde, gerek Gümrük Birliği, gerek GATS, gerekse diğer uluslar arası anlaşmalarla belli yaptırımları ve kuralları zaten dayatıyor. Dolayısıyla, bütün bu olup biten karşısında duruşumuzu net bir noktaya koyabilmemiz ve kendi alanımıza yönelik düzenlemelerde de tek belirleyicinin TMMOB olduğunu öncelikle vurgulamamız gerekiyor...

...Hatırlanabileceği gibi Genel Kurulda bunun sınıfsallığı vesaire üzerinden bir tartışma yapılmaya çalışıldı. Bu yanlış bir tartışmaydı. Tekrar oraya dönersek, kısaca değinmek istiyorum. Teknik düzenlemeleri TMMOB'nin yapmaya çalışması AB yardakçılığı ya da Amerikan yardakçılığı vesaire biçiminde yorumlanıyor. Aksine, öyle değil. Eğer bunlar yapılmazsa istesen de istemesen de Türkiye'ye bir kuruluş geliyor. Bundan sonra şöyle şöyle şeyler yaparak size yetki vereceğiz diyor.

Hepiniz biliyorsunuz ki, belli uluslararası kuruluşlar, kendi işlerini yapabilecek eleman temin etmek için kurslar düzenliyorlar ve onun sonunda da bilmem ne mühendisliği belgesi veriyorlar. Şimdi sen kendi alanını, kendi üyelerinin hukukunu koruyacaksan, bütün bu düzenlemelerin, işin tekniğine uygun biçimde kendin yapmayı kabul etmen gerekiyor ve bu doğrultuda çaba içerisine girmen gerekiyor. Bu olayın en önemli olan kısmı, yani teknik anlamda bizi etkileyecek olan kısmı burası ve burada biz, haklarımızı koruyucu ve geliştirici bir tavır içerisine girmek zorundayız..."

Ne diyelim. Geçmiş zaman, söz uçar broşür haline getirilenler örgüt

belleğinde kalır.

Yaşanan bu tartışmaların bir arka planı da var elbette. Örgütün ihtiyacı olarak geliştirilen her yeni şey "solculuk" görüntüsü altında, reddedilmiş. MİSEM'in kurulmasına ön ayak olanlara "üniversitelere alternatif yapılar kuruyorsunuz, buradan hem ücret alacak hem de insanların mühendislik diplomalarını tartıştıracaksınız" dediler, olmadı. Odanın mali işleyişinde karşılaştığı sorunların çözümü için kurulan iktisadi işletmeye itiraz edenler, "holdingleşiyorsunuz, beyaz eşya mı satacaksınız" dediler, tutmadı. Şimdi belgelendirme ve muayene kuruluşu olma meselesine, MAI, MIGA, GATS ve hizmetlerin serbest dolaşımı üzerinden söz söylüyorlar, bu da tutmayacak.

Sanırım buna da verilecek tek bir yanıt var; Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz...

Sonuç olarak; kamu kavramının yok edildiği, her türlü denetim mekanizmasının dışlandığı bu dönemde, Odamıza yeni görevler düştüğü açıktır. Piyasalaşmaya yönelik yürüttüğümüz mücadeleyi devam ettirirken, yasal mevzuat çerçevesinde dayatılan yeni koşullarda kamu çıkarlarının korunmasının yol ve yöntemlerini de bulmamız gerekiyor. Denetimsizliğe terk edilen her faaliyet, toplumu tehdit eden bir mekanizmaya dönüşüyor. Olumsuzlukları teşhir etmek ve yargıya taşımakla sınırlı mücadelenin, sorumluluklarımızı yerine getirmek için yeterli olmadığı ortadadır. Bu süreçte, yasal ve ilkesel çerçevenin izin verdiği ölçüde yeni kamusal denetim mekanizmaları geliştirmek zorundayız. Örgütlülüğümüzün geliştirmenin tek yolu, mesleğimize yapılan saldırılara karşı bilimin ve tekniğin ışığında kamusal sorumluluk üstlenerek, meslektaşlarımızı piyasanın kaderine terk etmemekten geçmektedir.